

CONCHA

Peña

Concepción Peña Pastor

Una de les primeres advocades exercents a Espanya. Professora de Dret a l'exili

Ciudad Real, 1906 - Ciutat de Panamà, 1960

Concepción Peña Pastor, Concha Peña, forma part del reduït grup d'advocades exercents durant la Segona República. També fou política, escriptora, conferenciant i docent. Era mestra nacional i docent a l'Institut San Isidro i al Cardenal Cisneros, institucions amb influència a la vida social i política madrilenya. Cursà tres llicenciatures: Filosofia i Lletres, Medicina i Dret. Va passar per les aules de la Facultat de Dret de Saragossa i possiblement es llicencià a la Universitat Central de Madrid. Allà obtingué el grau de doctora en Dret. Fou una de les primeres dones a col·legiar-se. Ho va fer a Madrid el 1928.

La premsa de l'època acredita que tingué rellevància pública. El juliol del 1930, *La Esfera*, una de les millors revistes del seu temps, publicà un article sobre l'accés de la dona al món laboral titulat "El fin de la esclavitud. Mujeres emancipadas", en el qual es feia referència a les advocades "Clarita Campoamor, Matilde de Huici y la letrado de moda en lo criminal, la señorita Conchita Peña" (edició número 864, del 26 de juliol). La premsa també recollí la seva faceta de conferenciant, amb intervencions ben diverses, com el divorci en l'antiguitat o un acte en homenatge a Pi i Margall.

Consta que fou la primera dona que s'incorporà a la Reial Acadèmia de Jurisprudència i Legislació (secció segona) el 1923 i n'ocupà el càrrec de secretària el 1929. Fou també molt visible a la vida política. Formà part de l'Agrupació Femenina d'Acció Republicana des d'on reivindicà els drets de les dones i, en particular, el sufragi femení, i fou candidata pel Partit Republicà Democràtic Federal a les eleccions a les Corts Constituents del 1931, però no fou elegida.

S'exilià a París, on conegué el seu marit, un professor d'idiomes iugoslau, amb qui tingué una filla. Amb l'esclat de la Segona Guerra Mundial, es traslladaren a Panamà on residí des del 1938. Fou professora de Dret Civil (1941-1942) i de Dret Romà (1942-1944) a la

Universitat de Panamà i directora de la Biblioteca Nacional (1951). Continuà publicant creacions literàries i nombrosos articles en premsa a les revistes panamenyes més importants.

El seu nom figura a una placa en la biblioteca Simón Bolívar de la Universitat de Panamà dedicada: "A los profesores españoles que en los albores de la Universidad de Panamá contribuyeron generosamente a crear una institución donde imperó la libertad de pensamiento y enseñanza". Una jurista espanyola desconeguda a Espanya està inclosa també a un llibre sobre el moviment sufragista a Panamà, *Mujeres que cambiaron nuestra historia*. Allà es dona testimoni i reconeixement a la seva vida. Morí el 1960, a l'exili, als cinquanta-quatre anys.

María Jesús García Morales
Professora titular de Dret Constitucional
Universitat Autònoma de Barcelona

Referències:

- Alvarado Aguilar, Ángela; Marco Serra, Yolanda; Vásquez, Nadya (1996). *Mujeres que cambiaron nuestra historia*. Panamà: UNICEF, Embajada de Canadá, Instituto de la Mujer, 106-107.
- Causapé Gracia, Belén (2018). Las primeras alumnas de la Facultad de Derecho de Zaragoza, 1915-1931. *Filanderas, Revista Interdisciplinar de Estudios Feministas*, 3, 7-24: https://doi.org/10.26754/ojs_filanderas/fil.201833241
- *Contribución del exilio español en los albores de la Universidad de Panamá* (2009), Universidad de Panamá, Embajada de España en Panamá, Universidad de Alcalá, Fundación José Félix Llopis.
- Ilustre Colegio de Abogados de Madrid (2019). Colegiadas ilustres por la igualdad. *Otrosí.net*, 24.10.2019. A: <https://www.otrosi.net/actualidad/colegiadas-ilustres-pioneras-la-igualdad>. (Consulta: 19.09.2022).
- Marco Serra, Yolanda (2014). Raíces: Exiliados españoles en Panamá. *La Prensa*, 31 de agosto de 2014. A: https://www.prensa.com/Raices-Exiliados-espanoles-Panama_0_4016598352.html (Consulta: 19.10.2022)
- Poveda, Sanz, María (2014). *Mujeres y segunda enseñanza en Madrid (1931-1939). El personal docente femenino en los institutos de bachillerato*. Tesis doctoral. Universidad Complutense de Madrid.
- Revista *La Esfera*, n. 864, 26 de julio de 1930, 26-28. A: Hemeroteca Digital. Biblioteca Nacional de España. <https://hemerotecadigital.bne.es/hd/viewer?oid=0003354424&page=2> (Consulta: 19.08.2022).
- Yanes Pérez, José Santiago (2020). *Superando la prohibición. Mujer abogada y otras carreras jurídicas en España*. Santa Cruz de Tenerife: Oristán.

Citació suggerida:

García Morales, María Jesús (2022). Concepción Peña Pastor. *Dones juristes pioneres: record i memòria* [Recurs electrònic], Universitat Autònoma de Barcelona, novembre 2022. En: <https://ddd.uab.cat/record/268734>

Aquesta nota biogràfica pertany al projecte *Dones juristes pioneres: record i memòria*, novembre 2022, dut a terme en el marc d'un projecte d'innovació i de millora de la qualitat docent de la UAB 2021. Investigadora principal: María Jesús García Morales. Núm. ajut GI515402.

